

**Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, İthal edilip satışa arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi ve Sanayi ve Ticaret komisyonları raporları (2/579, 2/580)**

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi. (2/579)

**Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına**

Türkiye'ye hariçten getirilen ve memlekette yapılan alet ve malzeme içine türkçe prospektüs konulması mecburiyeti hakkında hazırladığım kanun teklifini ilâşikte takdim ediyorum. Gereklî işlemin yapılmasına emirlerinizi saygılarımla arz ve rica ederim.

C. Senatosu Üyesi  
R. Üner

**G E R E K Ç E**

Türkiye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisinde türkçe bir prospektüs olmadığından kullanılması sırasında birçok güçlükler doğmakta bu gibi eşya ve malzeme erken harabolarak millî servetin heder olmasına sebebi olmaktadır.

Meselâ: yurda ithal edilen bir traş makinasının kaç volt ceryanla çalıştığı, ne şekilde bir kordon kullanılması icabettiği, nasıl açılıp kapatılması lâzımgeldiği ve ne suretle temizlenmesi icabettiğini bildirir bir tarifnamesi yoktur.

Bir röntken cihazının nerede ve nasıl kullanılacağı, kaç voltla çalışacağı, makina aksamının nasıl muhafaza edileceğini bildiren bir broşürü yoktur. Gayet hassas bir şekilde imal edilen ve dikkatle kullanılması icabeden ve hastanelere alınan tıbbî cihazların hiçbirinde bir tarifname yoktur. Bir düdüklü tencerenin kaç dereceye tahammül edeceği, kaç saat kullanılacağı, nasıl tanzimleneceği yazılmış değildir.

Bir otomobilin dahi kullanma şeklini gösterir bir broşür yoktur. Hangi çeşit yağ ve benzin yaktığı ve meselâ ilk kullanıldığı zaman kaç kilo metre süratle gitmesinin doğru olacağı, ne kadar zamanda yağlanması icabettiği belli değildir.

Hulâsa, gayet titiz bir şekilde kullanılması icabeden birçok alet ve malzemenin hiçbirinde Türkçe prospektüs yoktur. Hiç bir kimsenin de yabancı dilde yazılmış bir tarifnameyi bilmesine mecburiyet yoktur. Bu sebeple, memleketimizde imal edilen veya hariçten ithal edilen alet ve malzemenin içinde Türkçe prospektüs olmalıdır. Türkçe prospektüs konulması mecburi olan adı geçen alet ve malzemenin einsi Ticaret Bakanlığında toplanacak ilgili Bakanlıklar temsilcileri ile Odalar Birliği temsilcilerinden müteşekkil bir heyet tarafından tâyin ve takdir edilmelidir.

CUMHURİYET SENATOSU ÜYESİ RAGİP ÜNER'İN TEKLİFİ

*Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun*

**MADDE 1.** — Türkiye'ye yabancı memleketlerden her hangi bir suretle ithal edilen veya Türkiye'de imal edilen alet eşya ve malzemeye, imalci veya ithal eden müessese tarafından Türkçe prospektüs koymak mecburidir.

**MADDE 2.** — Türkçe prospektüs konulması mecburi olacak eşya, alet ve malzemenin tâyin ve takdiri Ticaret Bakanlığında toplanacak diğer Bakanlık temsilcileri ile Odalar Birliği mümesilleri tarafından müştereken tanzim edilir.

**MADDE 3.** — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**MADDE 4.** — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, İthal edilip satışı arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/580)

19 . 9 . 1963

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Türkiye'ye dışardan getirilen makina, motor ve emsali malların kataloglarının Türkçeleştirilmesine ait kanun teklifimi ekli olarak sunuyorum.

Gereğinin yapılmasını saygı ile arz ederim.

Bursa Milletvekili  
Ziya Uğur

G E R E K Ç E

Türkiye'mizde yıllardan beri çeşitli motor, makina ve benzeri mallar gelmekte ve geleceği de muhakkak bulunmaktadır. İmalâtı yapan dış firmalar resim ve şekilleri ile izahlı kataloglar neşretmekte ve bunları da alıcıya bol bol vermektedirler. Türkçeleştirilmeden müşterinin eline geçen bu katalog ve izahnameler ciddi bir mâna ifade etmemekte, o lisans bilmiyenler tarafından istifadesi imkânsız bulunmaktadır. Bakım, işletme ve randıman mevzuunda büyük yanlışlıklar olmaktadır. Bu ise çabuk eskimeye, bozulmaya, iş aksaklığına ve pek tabii olarak döviz israfına sebebiyet vermektedir. Tercüme edilen katalog ve izahnamelerle beraber orijinallerinin de birlikte verilmesinde her hangi bir eksiklik ve yanlışlığın alıcı tarafından müşahadesi bakımından faydalar vardır. Bu kanunun kabulü ile esaslı bir boşluğun kapanacağına kaani bulunuyorum.

BURSA MİLLETVEKİLİ ZİYA UĞUR'UN TEKLİFİ

*İthal edilip satışı arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi*

**MADDE 1.** — İthal edilen makina, motor ve benzeri malların katalog ve izahnameleri aynen Türkçeleştirilir ve talep karşısında orijinali ile birlikte alıcıya verilir.

**MADDE 2.** — Bu kanunu Ticaret Bakanı yürütür.

**MADDE 3.** — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

**Sanayi Komisyonu raporu**

*Millet Meclisi*

*Sanayi Komisyonu*

*Esas No. : 2/579, 2/580*

*Karar No. : 2*

6 . 1 . 1964

**Yüksek Başkanlığa**

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in, Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imal edilen eşya ve malzeme içerisinde Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, ithal edilip satışa arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi, teklif sahipleri hazır olduğu halde Ticaret, Sanayi ve Adalet bakanlıkları temsilcilerinin de iştiraki ile Komisyonumuzda görüşüldü :

Cereyan eden müzakereler esnasında ; memlekete ithal veya memlekette imal edilen nakil vasıtaları, makina, cihaz, motor ve benzeri eşyanın, iyi kullanabilme bilgilerine sahipbolmayan alıcılar tarafından âzami süre kullanılmadığı ve dolayısıyla millî servetin heder olduğu, bir gerçek olarak belirmiş ve böyle bir kanuna ihtiyaç olduğu fikri, Komisyonumuzun çoğunluğu ile tasvip görmüştür. Neticede her iki kanun teklifinin aynı meâlde olması sebebiyle tevhidten görüşülmesine ve C. Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in teklifinin, diğer teklife nazaran daha geniş bir mahiyet arz etmesi cihetiyle müzakerelere esas alınmasına teklif sahiplerinin de muvafakati ile karar verilmiştir.

Aşağı - yukarı aynı maksadı istihdaf eden ve birlikte müzakeresi düşünülen mezkûr tekliflerin evveliminde bir Su Komisyonu tarafından incelenmesi uygun mütalâa olunmuştur. Bilâhara Su Komisyonunun hazırlanmış olduğu metin üzerinde yapılan görüşmeler sonunda :

Kanunun muhtevasını da kapsıyacak şekilde başlık ; «İthal veya yurt içinde imal edilen nakil vasıtaları, makina, cihaz, motor ve benzeri eşyanın Türkçe tanıtım (prospektüs) ile birlikte satışı hakkında Kanun» şeklinde değiştirilmiştir.

Birinci madde hükmü ile, hangi eşyanın tanıtım (prospektüs) satılmasının mecburi olacağı hususu tesbit edilmiş bulunmaktadır.

İkinci madde ile, birinci maddede sayılan eşyanın listesini, Ticaret ve Sanayi bakanlıklarının, Odalar Birliği ve ilgili bakanlıkların da mütalâası alınmak suretiyle müştereken tayin ve Resmî Gazetede ilân edilmeleri esası belirtilmiştir.

Üçüncü maddede ise, listede ilân edilen eşyayı tanıtımsız (prospektüs) satanlara verilecek para cezası zikredilmiştir.

Üçüncü maddeden sonra ; tatbikatta husule gelebilecek bâzi aksaklıkları önlemek amacıyla geçici iki madde ilâvesi zarurî görülmüştür.

Geçici birinci maddede listelerin neşrinde evvel ithal ve imal edilerek ithalâtçı ve imalâtçının elinden çıkmış olan mallarda tanıtım (prospektüs) mecburiyetinin ne zaman başlayacağı tesbit edilmiştir.

Geçici ikinci madde ile de listelerin neşrinin gecikmesini önleyici hükümler konmuştur.

Dört ve beşinci maddeler, kanunun yürürlüğü ile ilgilidir.

Havalesi gereğince Ticaret Komisyonuna tevci buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan  
Gaziantep  
K. Mavitan

Başkanvekili  
Çankırı  
R. İnceler

Sözcü  
Burdur  
N. Yavuzkan

Afyon Karahisar  
Ş. Yüzbaşıoğlu

Bitlis  
M. Okumuş

Bursa  
A. Türkel  
M. Meclisi

Bursa  
B. C. Zağra

Bursa  
İ. Yılmaz

Gaziantep  
M. San  
İmzada bulunamadı

Manisa  
M. Erten

Samsun  
N. Ceritoğlu

Van  
Ş. Köserisoğlu

Zonguldak  
F. Fırat

### Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi

Ticaret Komisyonu

Esas No. : 2/579, 2/580

Karar No. : 11

25 . 2 . 1964

### Yüksek Başkanlığa

Cumhuriyet Senatosu Üyesi Ragıp Üner'in Türkiye'ye gerek hariçten ithal suretiyle giren ve gerekse memlekette imâl edilen eşya ve malzeme içerisine Türkçe prospektüs konulmasına dair kanun teklifi ile aynı mahiyetteki, Bursa Milletvekili Ziya Uğur'un, ithal edilip satışa arz edilecek mallara ait katalog ve izahnamelerin Türkçeleştirilmesi hakkında kanun teklifi tevhidten ve bu hususta Sanayi Komisyonu raporu esas alınarak Komisyonunuzda görüşüldü.

Komisyonumuz, Sanayi Komisyonu raporuna aynen iştirak etmekle beraber, sadece, kanun metninin başlığına ve birinci maddeye «Ziraat makine ve âletleri» ikinci maddeye ise «Ziraat Odaları» ve ayrıca «Tarım Bakanlığı» ibarelerinin ilâvesini uygun görmüş diğer maddeleri aynen kabul etmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan  
İstanbul  
V. Özarar

Başkan V.  
Siirt  
H. Özgen

Sözcü  
Bursa  
Z. Uğur

Ankara  
İ. Gence

Balıkesir  
C. Kanpulat

Balıkesir  
C. Turgut

Kütahya  
A. Bozbay

Trabzon  
E. Dikmen

İmzada bulunamadı

### SANAYİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İthal veya yurt içinde imal edilen nakil vasıtaları, makina, cihaz, motor ve benzeri eşyanın Türkçe tanıtım (Prospektüs) ile birlikte satış hakkında Kanun*

**MADDE 1. —** Türkiye'ye ithal veya Türkiye'de imal edilen nakil vasıtaları, makina, cihaz, motor ve benzeri eşyaya satışta :

a) İthal edilmişse imalâtçının kullanma ve bakıma ait tanıtım (Prospektüs) Türkçe tercümesinin ;

b) Türkiye'de imal edilmişse bakım ve kul-

### TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

*İthal veya yurt içinde imal edilen nakil vasıtaları, Ziraat makina ve aletleri, makina, cihaz, motor, ve benzeri eşyanın türkçe tanıtım (Prospektüs) ile birlikte satış hakkında kanun*

**MADDE 1. —** Türkiye'ye ithal veya Türkiye'de imal edilen nakil vasıtaları, ziraat makina ve aletleri, makina, motor ve benzeri eşyanın satışta :

a) İthal edilmişse imalâtçının, kullanma ve bakıma ait tanıtım (Prospektüs) türkçe tercümesinin ;

Sanayi Komisyonunun değiştirişi

lanışını gösterir Türkçe tanıtılmağın (Prospektüs) birlikte verilmesi mecburidir.

**MADDE 2.** — Birinci maddede yazılı cihaz, makina, nakil vasıtası, motor ve benzeri eşyadan hangilerinin tanıtılmağla satılması gerektiği, ilgili Bakanlığın teklifi zerine «Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği» nin de mtalaaı alınmak suretiyle Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarınca müştereken taaın ve Resmî Gazetede ilaa olunur.

**MADDE 3.** — İkinici madde hükmüne tevfiikan tanıtılmağla satılması Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarınca müştereken taaın ve ilaa edilmiş bulunan eşyayı her ne suretle olursa olsun, ithalaaı, imalaaı, toptancı veya perakendeci sıfatı ile sattıran veya satanlar, 100 liradan 2 500 liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

**GEICI MADDE 1.** — Listelerin, Resmî Gazetede ilaaından evvel ithal ve imal edilerek satılmış mallar için tanıtılmağ verme mecburiyeti Resmî Gazetede ki ilaaından altı ay sonra başlar.

**GEICI MADDE 2.** — Listelerin tanzimi ile vazifeli heyet kanunun neğri tarihinden en geç iki ay içinde vazifeye başlayıp  ay içinde de listeleri neşreder.

**MADDE 4.** — Bu kanun neğri tarihinden itibaren muteberdir.

**MADDE 5.** — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ticaret Komisyonunun değiştirişi

b) Türkiye'de imal edilmişse bakım ve kullanışını gösterir türkçe tanıtılmağın (Prospektüs) birlikte verilmesi mecburidir.

**MADDE 2.** — Birinci maddede yazılı nakil vasıtası, ziraat makina ve aletleri, cihaz, motor ve benzeri eşyadan hangilerinin tanıtılmağla satılması gerektiği, ilgili Bakanlığın teklifi zerine «Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları, ve Ticaret Borsaları Birliği ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği» nin de mtalaaı alınmak suretiyle Tarım, Ticaret ve Sanayi Bakanlıklarınca müştereken, taaın ve Resmî Gazetede ilaa olunur.

**MADDE 3.** — Sanayi Komisyonu metninin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**GEICI MADDE 1.** — Sanayi Komisyonu metninin geçici birinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**GEICI MADDE 2.** — Sanayi Komisyonu metninin geçici ikinci maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 4.** — Sanayi Komisyonu metninin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

**MADDE 5.** — Sanayi Komisyonu metninin beşinci maddesi aynen kabul edilmiştir.